ARC HOANG 77

L Ê - T H Ị T Ự - T Ì N H K H Ú C

++++++++++++++++++++

Thăng-long Tiến-sĩ lĩnh Tham-hiệp tỉnh Thanh-hóa

NGUYỄN VĂN-THẮNG

Soạn và có bạn đề tựa

****

T Ự A

Châu-chực làm rể, chăm-chỉ đến năm Mão. Chưa kịp cưới Nàng, mà Ông gặp tang. Nàng một lòng sắt đá. Nhưng sợ ở hoa-phòng nhiều ong-bướm qua lại, Nàng bèn ẩn thân ở ngôi chùa xưa trên núi Báo-sơn. Đợi đến khi Ông hết tang, Nàng mới trở về, tìm lại ước cũ. Cũng chưa thành-hôn, mà Ông đã bị can án (nguyên chú-thích: Nhà thông-lại Ninh quán làng Ông). Thân Ông bị giam ở ngục.

Nhân khi ở rỗi, Ông làm khúc tự-tình nầy, bằng văn lục-bát, xen vào bốn vế thơ thất-ngôn Đường-luật, cả-thảy một trăm bài. Khúc thành, Ông đưa tôi xem và yêu-cầu đề tựa.

Rồi tôi đọc một mạch, thấy lời tự-tình trong khúc, chữ nào chữ nấy là lạ, câu nào câu nấy là khéo. Tôi nghĩ rằng đây tuy chưa bằng vần chuyện mới KIM VÂN KIỀU, nhưng so với những chuyện nối nhau ra đời, như HOÀNG TRỪ, NGỌC HOA, KIM NHAM, thì hay hơn xa. Mà một trăm bài thơ tiểu-luật kia càng thấy thanh-kỉ ziễm-lệ. Các tao-nhân ngày rày cũng khó làm được như thế. Há lại không coi là những điệu hay sao ?

Tôi không quản quê-mùa; bèn lấy bút phê-bình và đề nhan sách là: NGUYÊN TỰ TÂN THANH 原叙新聲 . Lời tựa nầy có xứng-đáng không ? Tôi không tự biết được. Xin những người thông hiểu thấy sẽ tha-thứ cho. Như thế là phải !

(Khuyết thời-điểm và tên người đề tựa)

Xin chú ý. Sau đây, những số-hiệu tiết, số-hiệu vế và tiểu-đề những đoạn trong chuyện đều bởi tôi thêm vào, để độc-giả zễ theo-zõi và tra-cứu.

THƠ LÊ-THỊ TỰ-TÌNH

(Lời mở đầu)

Tiết 0/1

Ngán cho con Tạo khéo trêu-người
Nỡ bắt lòng ai phụ nghĩa ai
Vàng đá thề nguyền lời mới một
Tóc tơ chia rẽ mối đà hai
Zuyên zầu zầu đã sao zầu vậy
Phận thế thế thì biết thế thôi
Nghĩa nặng lấy chi đứa trả nghĩa
Gọi là tấc giấy mượn thay lời

TỰ-TÌNH KHÚC

A) TÁC-GIẢ TỰ-THÁN ĐỊA-VỊ MÌNH SỤP ĐỔ

Tiết 1/9

Nhân khi thong-thả ngồi chơi
Nghĩ xem cái kiếp ở đời cũng hay
Gặp thì cá nước sum-vầy
Miệng khôn như rắn, mình hay như rồng
Tới tuần thất-thế Thần-long
Ao tù cũng thấy vẫy-vùng tắm chơi

15

Gặp cơn nắng hạ nã-nồng hơi
Ẩn bóng ao tù tắm mát chơi
Thong-thả đợi ngày mưa gió rước
Tần-vần nắm vẻ thấy trên trời

Tiết 2/19

Rủi may thôi cũng kiếp người
Thấy thân mà ngán cái đời cho thân
Trêu-người chi khách hồng-quần
Ngựa xe náu-láu, nợ-nần đa-mang

23

Zập-zìu xe ngựa những nghênh-ngang
Đeo lấy nợ đời sớm tối mang

Mang-mễ vào mình lo ngày-ngày
Bán mua áo Hán với cơm Đường

Tiết 3/27 Sự đời trước mắt treo gương
Càng say-sưa lắm, càng thường tiếc nhiều
Mơ-màng trong giấc vỗng đào
Tính ra mới biết chiêm-bao giật mình

31 *Đang say nào có biết mà kinh*
Tỉnh giấc rồi ra mới giật mình
Nghĩ lại sự đời là cuộc mộng
Đổi thay thay đổi kiếp phù-sinh

B) GẶP-GỠ VÀ THÍCH MẾN NHAU

Tiết 4/35 Phận rư? zầu vậy cũng đành
Cảm thương một chút chữ tình với ai
Có đêm chẳng nhắp ngồi zài
Trách mình truân-triển nên người tân-toan
Mê đòi đoạn, ngất từng cơn
Giận cầm cái kiếp, khóc than cái tình
Nhớ ngày rạo gót Phủ-thành
Thấy người đôi tám xuân-xanh đang vừa
Đào non mơn-mởn cành tơ
Hoa còn phong nhụy, trăng vừa tròn gương

45 *Lộ-lộ trăng hoa sớm vẻ-vang*
Còn đang phong nhị với tròn gương
Nõo-nùng sắc-nước xinh xinh bấy
Có mất ai mà thấy chẳng thương

Tiết 5/49 Nghe đà cơ đã thử vàng
Trách zuyên chẳng khứng đọc đường trao tơ
Zuyên ta đâu khéo tình-cờ
Mặt trông thấy mặt, lòng ưa tấm lòng
Khen cho buổi mới lạ-lùng
Biết ai chưa tỏ mà lòng đã quen

55 *Người đâu gặp-gỡ mới vừa nhìn*
Còn lạ mà lòng đã sớm quen

Hay cơ nợ-nần chi kiếp trước
Kiếp nầy trả lại để thơm zuyên

Tiết 6/59 Lửa-hương zuyên thoắt bén zuyên
Hoa soi ngọn đuốc, hồng xen bức là
Hoà hai zuyên kiếp mặn-mà
Năm canh mơ-tưởng thẩn-thờ năm canh
Đeo sầu tình những thường tình
Bướm ong lạt vẻ, hoa cành kém tươi
65 *Một mối tương-tư cũng nực cười*
Kém tươi nhan-sắc cả bề hai
Xa trông thấy mặt đều tươi-tỉnh
Tươi-tỉnh khi nầy biết mấy mươi

C) GIẠM HỎI NHƯNG CHƯA CƯỚI (vì Ông đã có vợ rồi chăng)

Tiết 7/69 Giường đông vuốt bụng thở dài
Chiều con lượng bể lòng Trời cũng thương
71 *Vấn-zanh một lễ mới đưa sang*
Nhà có con người thấy cũng thương
Thương khách biết người đưa hỏi giá
Giá trông đáng giá tiếc chi vàng

Tiết 8/75 Đã hay lửa bén mùi hương
Zuyên ta càng thắm, lòng Nàng càng vui
Tóc-tơ căn-vặn mấy lời
Thề non Non biết, chỉ trời Trời hay
Rằng: "Trăm năm cũng từ đây
80 Zẫu mòn bia đá, zám khuây lòng vàng
Đã liều thân Thiếp với Chàng
Từng phen tiếng sắt tiếng vàng xen nhau"
Những là rước nẩo mua sầu
Nỗi niềm càng nói càng đau-đớn mà
Zỏ-zang ong hứng-hờ hoa
Tiểu-tinh còn để đứng chờ phương đông
87 *Lác bóng tiểu-tinh vỡ-vỗ trông*
Chờ ai còn đứng ở phương đông
Hay là chờ nhịp cầu ô bắc
Qua lại thắm zuyên mới thỏa lòng

Tiết 9/91

Ngậm-ngùi đó nhớ đây trông
Băn-khoăn lòng những thường lòng xót-xa
Zập-zìu hồng lại nhạn qua
Khi vào chung-chạ, khi ra đứng ngồi
Những phen hương xạ xuy mùi
Cuộc say lăn-lóc, cuộc vui la-đà
Zuyên nầy zù tới bao xa
Cũng gìn-giữ ngọc, cũng chờ đợi hoa
Trúc mai tuy chửa một nhà
Song tình đạo-nghĩa cũng già đồng cân
Cũng liều sống thác với thân
Tẻ vui đành một Tấn Tần zuyên ta

103

Zập-zìu cỡ gió với tuần mưa
Mưa gió sao zời được nghĩa ta
Ta đợi tin ong xuân sớm tối
Mận đào đua nở lại thêm hoa

D) ÔNG GẶP TANG, NÀNG ĐỊNH TRỐN Ở CHÙA

Tiết 10/107

Khi Anh tang-tóc một nhà
Để Em tủi phấn thẹn hoa ắt nhiều
Hôm mai ngồi tựa trướng đào
Tới lui khôn biết nhẽ nào mà lo
Ruột tằm trăm mối tơ vò
Sầu nầy nghĩ đợi ba thu còn chầy

113

Buồn-bã vì Chàng áo đổi thay
Ba thu sầu đợi đợi còn chầy
Thu chầy ai bán cho thu gấp
Bán mấy xin mua lấy một ngày

Tiết 11/117

Theo chồng chưa tiện đường mây
Ở thêm bối-rối lòng nầy biết bao
Âu là ta lập chí cao
Lánh nơi thành-thị tìm vào non sâu
Thế thì mới vẹn nghĩa nhau
Zuyên ta chẳng trước thì sau cũng vừa
Chuông chiền đâu vẳng xa xa
Một mình vắng nẻo đường xa một mình

125 *Chuông kình nghe vẳng thuở đêm thanh*
Lánh gót đường xa bước một mình
Cửa độ tìm vào nương-tựa bóng
Người xa hầu dễ biết thay tình

Tiết 12/129 Lần theo cỏ nội xanh-xanh
Ngổn-ngang gò đống, gập-ghềnh sớn khê
Ngại-ngần một bước một xa
Nhớ Người mặt vắng, thương ta vặm trường

133 *Đem hoa đi giấu những e sương*
Than-thở một mình khoảng vặm trường
Ngao-ngán những buồn non nước lạ
Bao-giờ cho tới chốn thuyền thương

Tiết 13/ 137 Xông-pha nhuốm tuyết zầm sương
Gánh sầu lần bước một đường một đau
Vừa đi vừa thảm vừa sầu
Rằng "ai làm zở-zang nhau thế mà?"

141 *" Xa-xôi ai có thấu chăng là !*
Thảm-thiết lòng nầy biết mấy mà
Ở những đeo sầu, đi những nhớ
Say hoa chi để tội-tình hoa "

E) SƯ CHÙA BÁO-SƠN CHO Ở LẠI HỌC ĐẠO

Tiết 14/145 Lạ-lùng đường đất còn xa
Lác trông đã thấy mấy toà cây xanh
Nầy am cổ-tích rành-rành
Thợ Trời khéo đúc sẵn-sinh chùa nầy

149 *Nhìn xem phong-cảnh lạ-lùng thay*
Vui-vẻ đâu hơn thú-vị nầy
Bát-ngát thoảng màu lòng zễ quyến
Bâng-khuâng thấy cảnh zạ càng say

Tiết 15/153 Bước vào đứng nép một zây
Chờ cho thấy Vãi ra nơi cửa ngoài
Tỏi gần than-thở một hai
Rằng: "Tôi mến cảnh, xin Người bạch Sư"

Vãi nghe kể hết zuyên-zo
Trở vào Vãi mới tùy cơ bạch liền
Sư rằng: "Thật sự quả-nhiên
160 Cho vào Sư hỏi căn-zuyên thế nào?
Zanh chi, quê họ nơi nao?
Biết say mùi Đạo tìm vào am mây"
Trông qua tướng-pháp cũng hay
Za ngà lộ-lộ, tóc mây rà-rà
Miệng cười đưa nở trăm hoa
Mắt trông lóng-lánh, tu mà được đâu

167 *Trông qua nhan-sắc tốt-tươi sao*
Người ấy tu mà có được đâu
Mắc với tình ai nên mượn cảnh
Giả zanh tu để đợi zuyên sau

Tiết 16/171 "Mà trông Phật Pháp nhiệm-mầu
Tu thì gỡ khỏi kiếp sau nợ-nần
Tiểu-ni vả có thanh-tân
Hoa xuân còn nở, ngày xuân còn zài
Hình-zung cũng khá con người
Thì về, đừng có tu hoài khổ thân"
Thưa rằng: " Trốn nợ phong-trần
Tôi xin nương bóng qua lần ở đây"

179 *Xa lánh trần-zuyên gió nước mây*
Nỗi niềm hường khói sớm khuya đây
Câu kinh lẩn-quất hồn Thần-nữ
Thoát sạch mùi trần cặn chẳng zây

Tiết 17/183 Lòng lành nghe Tiểu vật-nài
Truyền cho Tiểu hãy về ngoài nhà sau
Trót ngày sẽ zạy đạo Mầu
Tam-qui ngũ-giới khấu đầu qui y
Chiều lòng cũng tiếng rù-rì
Miệng tuy cúng quả, zạ thì nhớ hoa

189 *NAM-VÔ miệng đọc chữ Zi-đà*
Tiếng vậy nhưng lòng tưởng những hoa
Hoa ở xa-xôi hoa có biết
Biết TA, chi để ở thiền-già"

F) CẢNH CHÙA U-TỊCH KHIẾN NÀNG THƯỜNG NHỚ MONG ÔNG

Tiết 18/193 Tu là tu gượng gọi là
Nâu sồng zường muốn, tương cà zường ưa
Mượn mầu kẻo zạ Anh ngờ
Say-sưa zuyên mới, hửng-hờ tình xưa
Nhà Trai lẫn-lữa muối zưa
Kinh nghe giọng Tiểu, kệ mơ tiếng Thầy
Buồn-rầu nhửng gượng làm khuây
200 Buồn phong-cảnh lạ, buồn mây nước người
Buồn đêm ra đứng trông trời
Thấy trời mà nhớ nhửng lời non sông
Buồn nghe tiếng khách (chim) trước song
Nó kêu thắc-vắc nhớ lòng cho ai
Buồn trông chếch-chếch sao Mai
Sao hờ sao hởi! Thường ai mà lờ?
Buồn trông con nhện giăng tơ
Than rằng chắp chỉ mầy chờ đợi ai?
Buồn trông núi giả hoa cười
Hoa sao vui bấy, mà người buồn tênh?

211 Đã gượng làm thinh kẻo giỗi mình
Vui dâu chẳng thấy nhửng buồn tênh
Hầu mong mượn cảnh làm khuây-khỏa
Cảnh lại thờ-ơ cảnh chẳng bênh

Tiết 19/215 Mơ-màng tiếng kệ câu kinh
NAM-VÔ-ZI-PHẬT biết tình hay không
Đêm thanh ai nện chuông đồng
Vẳng nghe như giục tấm lòng xa-xôi
Càng thêm khấn Bụt cầu Trời
220 Hộ-trì cho chóng thấy người ngày xưa
Kẻo mà tháng đợi năm chờ
Hoa nầy nhớ mãi ong kia ngậm-ngùi
Khóc than đêm vắn tình zài
Hồn lìa giấc bướm, mấu rởi zọt tằm
"Ôi tri-âm! Hởi tri-âm!
Zuyên ta zù cách mấy năm cũng chờ"
Nhửng là sớm tưởng mai mơ
Một ngày đằng-đẳng ba thu còn zài

Sầu riêng riêng những xót người
Ủ đào ngày én, rũ mai canh gà
Có đêm phẳng-phất hồn hoa
Phòng Trai zường thấy Người đà đâu đây
Mơ-màng một tỉnh mười say
"Chàng ôi! Biết nỗi-nước nầy cho chăng"

"Một lúc tương-tư một cắn rằng
Chàng ôi! có biết nỗi nầy chăng ?
Nỗi nầy có biết hay chăng biết
Không biết mặc Chàng cũng chẳng rằng"

Ấy ai ngăn-đón gió Đẳng ?
Đêm đông nỡ để cung Trăng lạnh-lùng

Ấy ai hưởng lửa những vui chụng
Để khách đêm đông chịu lạnh-lùng
Lạnh biết bao giờ zuyên lại ấm
Ấm nồng cho thỏa với đêm đông

Ấy ai say lục đắm hồng?
Để ta đắp lạnh quạt nồng với ai

"Chàng đi vắng mặt ở xa-xôi
Đắp lạnh quạt nồng Thiếp với ai ?
Trằn-trọc năm canh sầu chẳng zứt
Thở-than than-thở thuở nào nguôi?"

G) NGUYỆN THẦN PHẬT GIÚP GẶP CHÀNG

Nói thôi thôi lại xụt-xùi
Lay tay mõ cá, lắng tai chuông kềnh
"QUAN-ÂM nào phép hiện hình
Chẳng xui giục bạn chung-tình tới nơi?
THÍCH-CA nào phép gới tay
Sao không bắt gió hỏi mây một vài
LONG-THẦN sao khéo trêu-người
Chẳng cho Khách tới thăm người nghe kinh"

"CHƯ-PHẬT nỡ đâu có hẹp tình
Nào lòng lân-mẫn chúng quần-sinh
Để ai còn đợi chờ ai đó
Lỡ-lứng của Thiền đứng một mình"

Tiết 23/263 Cửa TỪ mở rộng thênh-thênh
Chàng đưa chở chiếc thuyền tình gần nơi"

265 *"Bể GIÁC sao mà lượng hẹp-hòi*
Thuyền Tình chẳng chở tới gần nơi?
Cho người thảm hổi mua zuyên lại
Zuyên nợ tình ai phụ với ai"

Tiết 24/269 Thương người zạo cảnh mà chơi
"Tiểu tôi xin bạch NHƯ-LAI một lời
Kẻo còn nhớ cảnh nhớ người
Nhớ năm ngày trót, nhớ ngồi đêm thâu
Chứa-chan bể thẳm, thành sầu
Phần buồn nỗi Khách, phần đau nỗi mình"

275 *Mối tình zở-zói mãi đêm thanh*
Buồn nỗi cho Chàng, tủi nỗi mình
Buồn ngất từng cơn buồn lại tủi
Buồn buồn tủi tủi cũng vì tình

H) GIẶC NỔI, NÀNG XIN TRỞ VỀ NHÀ

Tiết 25/279 Đùng-đùng đâu gặp giáp-binh
Tai nghe phảng-phất, hồn kinh rụng-rời
Khói lang nghi-ngút đòi nơi
Bơ-vơ thân gái đứng ngồi sao đây?

283 *Sấm đất ầm-ầm tiếng rậy bay*
Bơ-vơ thân gái đứng sao đây?
Đường về thuở nẻo Chàng thì vắng
Biết mượn thuyền ai chở nạn nầy

Tiết 26/287 Sợ khi quỉ phá nhà Chay
Bẻ hoa kiếm quả, nhỡ nầy làm sao?
Tanh-hôi nào có phép nào
Trong thành buông lửa, zưới ao giật mình
Ở thì khép-nép những kinh
Về thì mắc tiếng bạc tình với Sư
Một mình như ngẩn như ngơ
Trách thân sao đến thân hư thế nầy
Ở thì chịu gánh sầu đầy
Tu thì chẳng trọn, Trời hay chăng Trời?

297 *"Đã cho cái kiếp ở làm người*
Chi nỡ giày-vò cực bấy Trời!
Hay thấy má hồng mà cố ghét
Ghét ghen thường lại có Người thôi"

Tiết 27/301 Đương cơn gió zập sóng vùi
Biết ai mà hỏi tới lui nhẽ nào
Hỏi người Người ở đâu nao ?
Hỏi Sư, Sư lấy chí cao khoe mình
Rằng: "Ta có phép tàng-hình
Ví mà vạn mã thiên binh sợ gì
Nữa nhờ có đức TỪ-BI
Ở đây, Ngài cũng độ-trì an thân"
Nghĩ rằng nước đã đến chân
310 Chắc chi những tiếng thế-thần hư-vô
"Âu là ta phải tùy-cơ
Nạn nầy giữ khỏi, duyên xưa mới còn
Nếu mà bắt-chước Tễ Nguyên
Nhỡ cơn túng đến, ai nhìn đến ai
E thân đến bước lạc-loài
Phận mình đã vậy, zuyên Người để đâu?"

317 *Lênh-đênh buông đến giữa zòng sâu*
Xuôi ngược ngược xuôi có chắc đâu
Sóng gió mặc zầu chèo lái vững
Đào-nguyên Ngư-phủ lại buông câu

Tiết 28/321 "Chàng ôi! Xa vắng bấy lâu
Có hay thân Thiếp thảm-sầu nầy không ?
Gió mưa xô-xát má hồng
Biết sao giữ trọn nghĩa chồng mai sau?"
Muốn cho trọn-vẹn nghĩa nhau
Thì vào bạch PHẬT khấu đầu bước ra
Giã chùa giã cảnh giã Sư
Gớt đầu kể hết, tóc-tơ trình bày
Rằng: "Nhờ cứu-vớt bấy-nay
330 Chiếc thân bèo-bọt tháng ngày được yên
Bây-giờ binh-lửa gặp cơn
Lạy THẦY thong-thả, Tiểu xin trở giày"

"Cửa Từ hương khói bấy lâu nay
Lạy PHẬT Tiểu tôi sớm trở giày
Thoát khỏi mùi Thiền uyển-hữu lại
Zuyên xưa âu hẳn có đâu đây"

I) VỀ THƯA MẸ ĐÃ LÁNH VÌ SỢ ÉP ZUYÊN

Nhờ thuyền Bát-nhã vớt bay
Khoan-thai chèo quế tới nơi quê nhà
Nầy anh nầy mẹ nầy cha
Rằng: "Con chơi cảnh, nay đà về đây

Cửa Độ nương nhờ đã bấy nay
Gặp cơn túng đất phải về đây
Về đây con bạch lời sau trước
Thét mắng xin tha tiếng bấc chầy (chì)"

Thấy người than khóc thương thay
Rằng: "Ai xui-khiến lòng mầy cho nên
Hay là tủi phận thẹn zuyên
Đem mình bồ-liễu gửi miền Bồng-Lai?
Hay là nhớ khách chương-đài
Não-nùng gan sắt vội zời đường hoa?
Mà Con trốn mẹ trốn cha
Đi đâu vắng cửa vắng nhà bấy nay?
Cớ sao, nói thật cho hay
Đừng còn ngậm đắng nuốt cay nữa mà"

"Con từ trở gót lánh chơi xa
Quái-gở cho ai quyến-rủ mà!
Họp mặt nay mừng hoa nở mặt
Phòng hường khóa kín đợi zuyên ta"

Thưa rằng: "Nghĩ nỗi cửa nhà
Lệ khi hoa nguyệt nguyệt hoa ép-nài
Chẳng nghe thì sợ nặng lời
Nghe ra chịu bạc với Người xa-xôi
Nên thì nghĩ vắn nghĩ zài
Quyết tu tu trót, qua thì thì thôi
Thà là chín suối ngậm cười
Chẳng thà treo lưới đứng ngồi thuyền ai"

367 *"Chiếc bách giữa zòng đã cơ nơi*
Thiếu chi mà lại đứng thuyền ai
Thuyền ai buông đến toan vớ bắt
Ta cũng cắm sào đợi một người"

Tiết 32/371 "Mà trong u-ám vành ngoài
Mặt nào còn mở mà coi nữa đời
Zuyên nầy ví sẻ làm đôi
Thì tìm giếng cạn thấy người hồng-nhan"

375 *"Vàng-đá zuyên nay đã sẻ-san*
Tiếc chi một chút cái hồng-nhan
Hồng-nhan phải giống mà chơi được
Cũng đổi mặt đi với thế-gian"

J) CHA MẸ MIỄN-CƯỠNG HỨA SẼ KHÔNG ÉP ZUYÊN

Tiết 33/379 "Mà cho thiên-hạ biết gan
Miệng bia đốn mãi : gái ngoan thờ chồng
Kẻo mà ta đã phụ lòng
Mặt đà trở mặt còn hòng thấy ai"
Nghe con vàng-đá chẳng zời
Mẹ cha mới zạy những lời hẳn-hoi:
"Chữ rằng gia-thất zuyên hài
Chiều ai hay chẳng, chiều ai mặc lòng

387 *"Ra tay xe lấy mối tơ hồng*
Nên nổ nổ nên cũng mặc lòng
Lòng đá mặc lòng cho liệu-lễ
Lấy ai thì lấy quyết cho xong"

Tiết 34/391 "Mà trong zuyên-kiếp vợ chồng
Trời đà zành mối tơ hồng buộc chân
Cái zuyên là cái nợ-nần
Mặt nào mà nỡ thay Trần đổi Châu
Có chăng ép mỡ ép zầu
Mà ai nỡ ép zuyên đâu mà hờn"

397 *"Má hồng lá thắm cũng là zuyên*
Ai ép zuyên ai bỗng vội hờn
Hờn lẩy như mà zuyên cố ép
Ép zuyên mà zững cũng cho nên"

Tiết 35/401 "Khách xa xưa có ước nguyền
Một nhà mai trúc xe zuyên cho Mầy
Zở-zang chốc mấy năm nay
Biết Người còn nhớ nghĩa nầy hay không?"

405 *"Chốc mấy năm trời nhạn vắng hồng*
Biết Người còn nhớ nghĩa hay không?
Hay không nhớ nghĩa, cho ta biết
Ta biết rằng Người đã phụ lòng"

Tiết 36/409 "Cũng đà bẻ một chữ đồng
Mặc Con xứng ý xướng-tòng, biết chi
Yêu ta đừng có yêu-vì
Có đâu chia rẽ zuyên Mầy Mầy lo
Mà thêm tủi gió thẹn mưa
Chác buồn-bã trẻ, mua lo-lắng già"

415 *"Đã gần chi có cái điều xa*
Con chớ buồn rầu nhớ cảnh ta
Ta muốn vuông tròn, đừng có trách
Trách chăng là trách bợm Trăng già"

K) MẸ KHUYÊN ĐI TÌM LẠI NGƯỜI YÊU XƯA

Tiết 37/419 Được lời zăn-zắn thưa qua:
Rằng: "Con trót nặng tóc-tơ nghĩa Người
Biết bao zuyên-nợ thề-bồi
Thướng Người nên phải vì Người sầu lây
Người buồn con có vui chi
Nát gan bồ-liễu, giữ nghì trúc-mai
Mấy năm bể khổ ngậm-ngùi
Đem hoa đi giấu cho người tình-chung"

427 *"Từ thuở hoa nồng lạt vẻ nồng*
Phải đem đi giấu với tình chung
Vì tình nên nỗi vùi hoa thế
Chẳng biết Người xa có biết không"

Tiết 38/431 Đốt tay tính đã ba đông
Mừng thầm Chàng gỡ gần xong mối sầu
Thướng nhau phải nhớ lời nhau
Nên con đã áng trai châu trở về

Tình riêng riêng muốn zã-zê
Rắp đem tin én đi về cho xuân
Song mà gánh nặng nợ-nần
Nợ nầy âu hẳn phải thân đền-bồi
Có thân nợ trả mới xuôi
Đánh đường mong bước rộng zài zặm xanh
Chẳng đi thì zạ chẳng đành
Đi thì bỏ nghĩa sinh-thành sao nên
Đau lòng gió não mưa phiền
Cảm công cha me, tủi zuyên phận mình
Nhớ lời thệ nguyện nợ ba-sinh
Càng nhớ càng thêm tủi phận mình
Tủi phận gieo lời còn đợi Khách
Khách xa hầu zễ có hay tình

Tiết 39/449 "Nghiêng ngang bên hiếu bên tình
Zám xem hiếu nhẹ mà tình nặng hơn
Cho nên chua-xót lòng con
Cho nên thêm tủi thêm buồn mười phân
Trăm đường lui tới ngại-ngần
Trẻ-thơ xin lạy TỪ-THẦN zạy lời"
Rằng: "Con zan-zíu nghĩa người
Mẹ cha cũng đã quyết lời nắm xưa
Con đành phận đẹp zuyên ưa
Bấy-giờ cá nước rồng mưa mặc lòng
Ở sao cho vẹn chữ tòng
Cho phu lòng Khách rày trông mai chờ"
Ủ-zột kìa ai đứng thẩn-thờ
Nhớ thương chi lắm những trông chờ
Chờ xem gió gác đưa zuyên lại
Mới thỏa tấm lòng thệ nguyện xưa

Tiết 40/465 "Ở sao cho khỏi Người ngờ
Kẻo còn e tiếng lơ-phờ với ai
Còn non còn nước còn trời
Con còn giữ lấy nghĩa người cho chuà
Nắng nồng có lúc mây mưa
Khát-khao có lúc say-sưa lệ gì!

Đừng điều nguyệt nọ hoa kia
Nhỡ thêm người thế miệng bia bẽ-bàng"

"Đã liều sống thác với zuyên Chàng
Đừng có đeo chi tiếng bẽ-bàng
Ngõ tiếng e người mai-mỉa tiếng
Tiếng-tăm mình thế nữa ai thương"

Rằng: "Con đã trót với Chàng
Liều công nắng giữ mưa giàng bấy-nay
Mấy trăng kín tiếng phòng chay
Kìa ai nghĩ đến nỗi nầy đơn-sai
Hỏi ai cách-trở xa-xôi
Có hay cơn-cớ khúc-nhôi chẳng Người?"
Nỉ-non khóc đứng khóc ngồi
Rằng: "Ta về đó, nào Người ở đâu?"

"Ngồi tựa hiên mai ngóng trước sau
Thấy mình, chẳng thấy bóng Người đâu
Có ai về đó ta xin gửi
Ta gửi cho Chàng một mối sầu"

L) ĐI TÌM NGƯỜI YÊU CŨ

Bồn-chồn như giục cỏn sầu
Bâng-khuâng đè nẻo Lam-cầu lần qua
Đề-huề thầy tớ bước ra
Gánh sầu sẻ với cỏ hoa nhẹ zần

Con én đeo sầu đón rước xuân
Sẻ cùng hoa cỏ một vài phân
Còn zành thấy mặt người năm nọ
Sẻ hết sầu nầy mới nhẹ thân

Đè chừng lối cũ mau chân
Gió đưa đón gót áo quần như bay
Giang-sơn mừng mở mặt nầy
Cỏ đường biết hỏi, hoa cây quen chào
Vừa đi vùa trách trời cao
Zài ngày chi bấy! Má đào phôi-pha

503 *Buồn-bã thương Chàng bước zặm xa*
Xông sương nên nỗi má phôi-pha
Gặp người phấn điểm son tô lại
Má phấn thêm tươi gấp mấy xưa

Tiết 44/507 Quanh-co trăm khúc đường xa
Chẳng gần cho tiện gót hoa ra vào
Trông chừng thoắt thấy nơi nao
Ngỡ Chàng đã khiến người vào rước ta
Mập-mờ thấy bóng cây tà
Ngỡ đâu ong đã đón hoa zọc đường

513 *Vừa đi vất-vả lại buồn thương*
Thấy bóng cây tà Thiếp ngỡ Chàng
Bước tới gần gần trông ngỡ bóng
Thương ôi con mắt khéo mơ-màng!

Tiết 45/517 Buồn chân vừa tới quê Chàng
Bước vào trông vắng chủ-trương ở nhà
Hỏi Đồng, Đồng mới thưa qua:
"Thầy tôi mới bước chân ra chẳng ngờ
Nay Cô mới tới, ngồi chờ
Nghe tin thì cũng về giờ chẳng lâu"
Nhỡ chừng trông trước trông sau
Vắng Người thấy cảnh ruột đau như zần

525 *"Tới nhà lên tiếng vắng Lang-quân*
Lòng Thiếp như đau chẳng lọ zần
Mặt ấy như mà mau thấy mặt
Đau nầy lành cả chín mười phần"

M) TÁI-HỢP TỦI MỪNG, NÀNG MÁCH CHUYỆN LÁNH Ở CHÙA

Tiết 46/529 "Ôi Lang-quân! Hỡi Lang-quân!
Chơi đâu nóng mặt mau chân chớ chầy"
Nói thôi như tỉnh lại say
Trông ra thoắt thấy Chàng nay lại về
Nhìn xem yếm thắm sáng loè
Quá mừng trăng lại chào hoa vội-vàng

535 *Khát-khao thấy Thiếp mới vừa sang*
Mừng quả là mừng mới vội-vàng
Mừng được đêm nay vui họp mặt
*Vui nay cho bỗ mấy năm thuở*ng

Tiết 47/539 Tưng-bừng thết-đãi trà-thang
Chén hà sóng-sánh, quỳnh-tương khuyên mời
Đắn-đo bên sắc bên tài
Giở trò-chuyện cũ, nối lời ước xưa
Chàng rằng: "Nàng khéo thờ-ơ
Đã toan lánh mặt, sao giờ lại đây?
Mấy thu sương vắng tin mây
Hoa kia còn giữ nhụy nầy cho ong?"

547 *"Vò-võ mấy thu vắng tiếng hồng*
Hoa kia còn giữ nhụy cho ong
Chờ ngày xuân mới hoa chiếng nhụy
Hoa cũ ong xưa lại mặn-nồng"

Tiết 48/551 "Hay là anh-yến đãi-đồng
Vắng Người mà ở ra lòng riêng-tây?"
Nàng rằng: "Từ thuở chia tay
Đem mình đi gửi am mây mới về
Khi đi mang nặng lời thề
Khi về nhớ Khách lòng quê ngậm-ngùi"

557 *"Đau lòng Thiếp lắm lắm Chàng ôi!*
Lòng Thiếp thương Chàng những ngậm-ngùi
Bể khổ mấy năm ngơ-ngẩn cá
Cá nay được nước xiết nào vui!"

Tiết 49/561 "Tới nhà chưa kịp đôi hồi
Thương Chàng Thiếp phải vội vời đường mây
Tấm lòng chẳng xét cho đây
Sầu riêng chịu mấy năm nay còn ngờ
Nát gan giữ ngó gìn tơ
Tấc son phẳng-lặng như tờ zám sai
Có đâu nguyệt cợt hoa cười
Mà Chàng gieo nhuỗng nặng lời hư-không

Thuyền-quyên biết đứng anh-hùng
Sao anh-hùng nỡ phụ lòng thuyền-quyên?"

571 *"Lòng ấy lòng đây vốn đã quen*
Anh-hùng sao nỡ phụ thuyền-quyên
Đá-vàng pha lẫn lời trăng-gió
Trăng-gió sao mà nặng tiếng ghen?"

N) THÚ-VỊ NAM NỮ NỒNG-NÀN

Tiết 50/575 "Như ai lòng ở bạc-đen
Thì đà sẵn ván bán thuyền còn đâu
Một lời đã quyết với nhau
Nghĩa sâu đành trả ơn sâu cho Người"
Chàng rằng: "Ở được như lời
Cũng là trọn tiếng một đời tương-tri
Biết gan vàng-đá tri-tri
Thôi thì Nàng chớ nói chi nữa mà
Bây-giờ ta đã thấy ta
Mặt hoa soi với đuốc hoa cho gần"

585 *"Mai nổi mận chìm biết mấy thân*
Đã xa nay lại thấy đây gần
Gần đây than-thở lời đôi một
Một kiếp làm người có mấy xuân"

Tiết 51/589 Người cửa Bụt, khách phòng văn
Mùi thiền pha lẫn mùi trần thử chơi

591 *Một người cửa Khổng, khách phòng Trai*
Mùi ấy mùi nầy lại thử chơi
Mùi cũ đã quen chi lọ thử
Thử vì zưa muối lạ-lùng hơi

Tiết 52/595 Nàng rằng: "Ai tiếc chi ai
Zuyên xưa còn có, lọ nài zuyên nay"

597 *"Chẳng nhớ ai mà có đến đây*
Zuyên xưa còn có lọ zuyên nay
Khát-khao đâu hẳn chồn ngày nắng
Ngày nắng nay mừng gặp nước mây"

Tiết 53/601 "Hãy cho thửa hết Chàng hay
Kẻo mà lòng đấy ngờ đây thêm sầu"
Tai nghe ruột héo zàu-zàu
Than rằng: "Hoa hãy đeo sầu kìa nay
Ngỡ là gió quyến tin mây
Hoa kia đã bẻ về tay ai cầm
Để ai thương trộm nhớ thầm
Nhớ ngồi trông bỏng, nhớ nằm chiêm-bao
Những là rày ước mai ao
610 Phương trời con mắt trông sao đã mòn
Người còn thì zuyên lại còn
Ba-sinh âu hẵn vuông tròn cho đây"

613 "Đã mấy năm tròn lại có rày
Ba-sinh âu hẵn vẹn cho đây
Đoạn-trường nợ ấy là xong cả
Trăm tuổi từ đây mới một ngày"

Tiết 54/617 Đều trông mọi vẻ mọi say
Người đờ mắt ngắm, kẻ ngây mặt nhìn
Vội-vàng chân giậm tay vin
Hoa xưa ong cũ càng quen càng nồng

621 "Hoa hỡi sao hoa mới lạ-lùng!
Càng quen càng thắm lại càng nồng
Tình trước zuyên nầy vui ắt một
Một lúc say-sưa zã khát lòng"

O) TÌNH THÊM NẶNG LẠI HỨA HÔN

Tiết 55/625 "Nợ lòng trả thoả tấm lòng
Thuyền-quyên nở mặt, anh-hùng mát gan
Zuyên nầy ngày một thêm zuyên
Tấm yêu yêu quá gấp nghìn yêu xưa
Zãi-zầu biết mấy nắng mưa
630 Zuyên ta gặp-gỡ ai ngờ còn nay"
Nàng rằng: "Chút phận riêng-tây
Kể đà phiền-não lòng nầy lắm nao
Cửa chùa nương-náu bấy-lâu
Để ai trăng tủi hoa sầu vì ai

"Mấy lúc chua cay mấy vẫn rơi
Trăng sầu hoa tủi hổ vì ai
Vì ai nông-nỗi thì ai biết
Ai biết cho ta mới thở hơi"

Giọng tình nghe lọt bên tai
Sầu tuôn dứt nối, châu rơi vắn dài
Khóc thôi thôi khóc lại cười
"Trách ta đâu dám trách người mỉa-mai
Đầu xanh tiếc mối tóc mây
Lòng nào mình nỡ đang tay cho đành
Vì ta nên lụy đến mình
Đã cam với trước, xin đành đầy sau
Đá-vàng [illegible] biết bao-nhiêu
Chẳng còn giận ngọc hờn châu từ rày
Khen cho sắc ấy gan nầy
Then sương cửa liễu, khóa mây phòng đào"

"Mới biết người nầy sánh giá cao
Then sương cửa liễu khóa phòng đào
Giữ-giàng thì đợi-chờ ai đó?
Chờ khách chung-tình mới rước vào"

Ngọc lành đâu có bán rao
Chờ cho biết giá mới trao mình vào
Nắng lâu gặp được mưa rào
Mát nay cho bõ khát-khao những ngày
Gió kia nỡ phụ trời mây
Khéo như như rạ, khéo hay hay lòng
Nào khi hoa lại chiều ong
Thêm tươi vẻ ngọc, thêm nồng màu gương

Tươi-tỉnh tiếng ai khéo lạ xường
Thêm tươi vẻ ngọc sáng màu gương
Màu gương tươi vẻ xuyên càng thắm
Thoả lúc chơi thiềm lúc điểm-trang

"Mấy gan giữ ngọc gìn vàng
Nghĩ tình càng nể càng thương càng vì

"Mấy năm lại có một ngày
Khen ai khéo giữ zuyên nầy cho ta"
Được hoa thêm ấp-yêu hoa
Cánh pha ấp áo, nhụy hoà xông hưởng
673 *"Đã trót yêu hoa ắt phải thương*
Cánh pha ấp áo nhụy xông hưởng
Nồng xuy hưởng nức mùi thơm lạ
Thơm cả người yêu mới lạ zường"

Tiết 59/677 "Trót đà phải kiếp thì thương
Cũng liều sống thác với NUỜNG, Nường ôi!"

679 *"Thề nguyện cùng nhau đã nặng lời*
Xin liều sống thác thế thì thôi
Thôi thì thôi có ai quên nhỉ
Ai có quên ai đã có Trời"

P) ÔNG KHUYÊN NÀNG TRỞ VỀ ĐỢI CƯỚI NHƯNG VẪN LƯU-LUYẾN

Tiết 60/683 Tình-zuyên than-thở vừa thôi
Hẹn-hò Chàng lại zặn đôi ba lời:
"Zuyên ta đành đã thế thôi!
Tính sao mở mặt với người mai sau
Son tô phấn điểm tốt màu
Yêu nhau làm tốt cho nhau đủ mùi
Một tháng rộng, một ngày zài
690 Lễ tâm đưa đến rước Người nghi-gia
Trước là đẹp ý mẹ cha
Trăm năm kết tóc sau TA với MÌNH
Làm cho tỏ mặt mới đành
Kẻo còn bưng-bít miệng bình sao nên"
Được lời, Nàng mới thưa lên:
"Chàng đà zạy vậy, Thiếp xin lại nhà"

697 *Đang cơn cười nói mới thưa qua:*
"CHÀNG nghỉ, Thiếp xin trở lại nhà
Mấy tiếng zặn-zò đau mấy tiếng
Về đây rồi lại tới thăm hoa"

Tiết 61/701 Đưa nhau một chén quan-hà
Mấy lời trân-trọng châu sa mấy hàng

703 *Zệt thêu lời gấm để đưa NÀNG*
Mấy tiếng châu sa zọt mấy hàng
Đứng đó lời nầy xin nhớ lấy
Thôi thôi tháng khác lại ngày sang"

Tiết 62/707 Cổi tay Chàng mới hỏi Nàng
Rằng: "Nàng về đấy, để Chàng sao đây?
Tình-chung vui chửa mấy ngày
Vội chi gió đã zứt mây cho đành?"

711 *"Vui với tình-chung chửa mấy canh*
Vội chi Thiếp đã zứt cho đành
Người đi sao chẳng đành người ở?
Ở lại mà chơi mới thoả tình"

Tiết 63/715 Đã không thấy trái làm thinh
Thể chi zở cuộc, múi chanh còn thèm!

717 *Của chua ai chẳng muốn ăn thêm*
Zở cuộc cho nên phải nhịn thèm
Thèm quả mận đào hơi-hướng cũ
Khát-khao mong những muốn đi tìm

Tiết 64/721 "Chẳng thường thì chẳng đi tìm
Thường chi zở cải zang kim, thế Mình?"
Nàng rằng: "Cốt-nhục tử-sinh
Nào ai đã muốn zứt tình chi ai
Lòng đây lọ phải ép-nài
Ra đây, xem có ai mời mà ra?
Say hoa nên phải tìm hoa
Lòng đây thường đó, biết cơ-hội nào?
Hoa thơm đeo ít thơm nhiều
Yêu nhau thì đã bấy-nhiêu là tình"

731 *"Thường Chàng thì hãy để làm thinh*
Yêu trộm bấy-nhiêu cũng bởi tình
Tình hợp lại tan ai có muốn
Bởi vì Nguyệt-lão giễu-trêu mình"

Q) NÀNG TUY MIỄN-CƯỠNG NHƯNG TRỞ VỀ NHÀ ĐỢI

Tiết 65/735 — Say-sưa ở mãi sao đành
Một tình thì chớ, hai tình thì sao?

737 — *Thông huyên hai cõi tuổi càng cao*
Con chốt mình tôi của trái yêu
Ở mãi e người thêm nặng tiếng
Zuyên nầy thì nhỡ, cậy tay nào?"

Tiết 66/741 — Trong mê, ngoài cũng phải điều
Mới còn tiết ngọc, mới cao giá người
Như chơi mê kiếp mãi đời
Chẳng qua mua cái trò cười mà thôi
Như chờ, ai chẳng say ai
Hôm nay thì vậy, biết mai thế nào?
Cơn-vì ví đã đủ điều
Zẫu là sấm sét búa rìu chẳng lay
Bởi vì cầm zở-zang zây
Kiếp đà lỡ vậy sau nầy biết sao?

751 — *Kiếp lỡ ngón đàn tiếng thấp cao*
Lỡ nầy chịu vậy biết làm sao?
Lỡ zây lại ép vào cung bực
Cầm sắt chông-chênh tiếng zật-zìu

Tiết 67/755 — "Chàng là quân-tử chí cao
Thiếu chi, Thiếp phải đón-rào đến nơi
Có thương xin hãy nghe lời
Cho về qui-liệu nghĩa Người mối xuôi
Kẻo còn zuyên-nợ bời-bời
Chưa xong nợ trước, sao zài zuyên sau?"

761 — *"Nhưng không có zám vội về đâu*
Về vội toan lo chút nghĩa sau
Lo tính trăm đường cho vẹn nghĩa
Rồi ra cá nước thoả zuyên nhau"

Tiết 68/765 — "Làm chi thắc-mắc lòng nhau
Càng buồn-bã Thiếp, càng đau-đớn Chàng
Nợ lòng sớm chẳng tính đường
Nửa mai trông thấy mặt Chàng, hổ-ngửi

Mười nguyền muốn vẹn cả mười
Về giờ Thiếp phải tính bài cho xong
Rồi ra hương-lửa ấm-nồng
Vui sau ta sẽ tính chồng vui nay

773 *"Đã xong nợ cũ chắp zuyên nầy*
Căn kiếp trăm đường mới một đây
Cầm sắt tiếng chen vui họp mặt
Zuyên sau càng thắm nghĩa càng zày

Tiết 69/777 Nói thôi sẻ áo chia tay
Hồng về phòng quế, nhạn bay zặm hoè
Gánh sầu một mối một chia
Người trông thảm-thiết, người đi ngậm-ngùi

781 *Hàn-huyên mọi nỗi nói vừa thôi*
Kẻ ở người về nhớ ngậm-ngùi
Nhớ bóng những là than với bóng
Bóng trăng ai nỡ sẻ làm đôi

Tiết 70/ 785 "Mình về chiếc bóng xa-xôi
Ta ngồi trằn-trọc bồi-hồi thêm thương
Thương vì muôn zặm đường trường
Xông-pha sớm gió tối sương một mình

789 *Đèn chong trắng đĩa tựa năm canh*
Thương Thiếp xông-pha có một mình
Zâm mát khấn-nguyền Trời che với
Chở-che cho nhẹ chiếc thuyền tình

R) ÔNG CAN ÁN BỊ GIAM, TƯỞNG ZỄ GIẢI OAN

Tiết 71/793 Đã mang lấy nặng chữ tình
Kẻ về người ở đã đành cả đôi
Tơ zuyên chưa bẻ làm đôi
Bỗng đâu sét đánh giữa trời ầm vang
Chàng thì mắc mối tơ vương
Gỡ ra còn nghĩ tìm phương-phép nào
Nàng thì vò-võ phòng đào
800 Xụt-xùi zọt thấp zọt cao thêm buồn
Ruột tằm ngày một héo mòn
Đã liều Thập-cúng, lại hoàn Bắt-trân

Biết bao phù-pháp chẳng chần
Mê thôi lại tỉnh, tỉnh zần lại mê

Một gánh sầu lây chịu nặng-nề
Đau lòng cơn tỉnh lại cơn mê
Đang mê nghe vẳng tin Người tới
Giật tỉnh sầu nầy lại đổ đi

Tiết 72/809 Mượn tin ong-bướm đi về
Nghe rằng: "Ta chẳng sợ gì mà lo"
Gánh sầu cất nặng như ru
Ngọn đào thêm tốt, lá bồ thêm tươi

Tựa bóng cây cù những ủ-rời
Được tin hai cỗi mới đua tươi
Nở-nang hoa nhụy tươi hơn trước
Còn đợi tay quen tới bẻ chơi

Tiết 73/817 "Sự ta ta chẳng chịu người
Thể công lại lập một bài giải vây
Làm cho rẽ gió tan mây
Làm cho cho đọa cho đày người ta
Làm cho gỡ lấy thân ra
Làm cho ong đã thấy hoa rõ-ràng
Làm cho ai cũng kinh-hoàng
Làm cho phượng xuống zọc đường ăn-chơi
Mà cho bỗ ghét những người
Nói rằng ta zại, xem người nào khôn?
Sa cơ rồng cũng như giun
Cờ cao có nước mới còn nói hay
Thập-thành chờ phỗng trên tay
Được thua quyết đánh ván nầy mà chơi
Ví mà thế phải thua Trời
TRỜI, ai chẳng chịu, nhưng người thì không"

Lui tới đã bày một thế công
Được thua nghỉ lại cũng như không
Ví đem lời ấy mà bàn-bạc
Mai-mỉa anh-hùng cũng mặc lòng

Tiết 74/837 Mắc vòng phải phá tung vòng
Ra tay tháo cũi sổ lồng mới trai

839 *"Oan-gia nghiệp ấy có từ ai?*
Zứt được zây oan ấy mới trai
Oan-nghiệp zứt rồi mình lại về
Vẽ-vang mình ấy tiếng thơm đời

S) NÀNG TRẦY KINH KÊU OAN CHO ÔNG NHỪNG THẤT-BẠI

Tiết 75/843 "Tới lui ta đã tính bài
Đem đơn vào trước Cửa Trời kêu oan
Nhớ ngày đi tới Thổ-san
Em đà zâng lễ cầu an khấn nguyền
Lại nhờ anh Tổng bắt thuyền
Giong buồm vượt mấy zặm nghìn sơn-khê

849 *Cơn túng mừng người sức chống-che*
Bắt thuyền vượt mấy zặm sơn-khê
Vượt ra xô-xát muôn nghìn sóng
Tôm cá kinh hoi, tỉnh lại mê

Tiết 76/853 "Qua Cửa Bạng khỏi Hòn Mê
Bên nầy Núi Yến, bên kia Đông-hồi

855 *Trông thấy giang-sơn khéo lạ đời*
Non ĐÔNG hòn YẾN đứng đôi nơi
Một chòm hoa cỏ đều tươi-tốt
Thênh-thênh chung-quanh một đất trời

Tiết 77/859 Trên đường mừng đã qua khơi
Kẻ đi đi tới, kẻ lui lui về
Biết bao công muốn của thuê
Hẹn cho xong việc, tiếc gì với ai
Người vào tâu động lòng Trời
Sai quan lĩnh lấy cờ bài ra tra
Ngồi trong tỉnh Nghệ năm toà
Tiếng đồn rậy đất, uy ra vang trời
Phép công cứ giấy hỏi lời
Đồng đòi quan-lại một người chẳng tha
Anh khi thấy-tớ vào ra
870 Em thêm tốn-kém biết là bao-nhiêu

Tiền trăm bạc nén cũng liều
Thuyền-quyên chuộc lấy anh-hào mới gan"

873

"Liễu-bồ thơ yếu phận hồng-nhan
Quyết chuộc anh-hùng ấy mới gan
Thân trước vì sinh người giấy-bút
Một tay vứt biết mấy xây oan

Tiết 78/877

Ai ngờ Con Tạo đa-đoan
Trêu người thục-nữ, giễu gan anh-hùng
Ai chơi thử kẹt vào vòng
Người ngoài náo-nức, người trong xụt-xùi
Trời làm chi cực bấy Trời!
Nỡ lòng ghen-ghét cho người long-đong
Thà không zuyên trước cho xong
Cớ sao chẳng hẹn lấy lòng keo sơn?

885

"Đã trót đem tay nhuốm lấy gan
Nhuốm sao chẳng hẹn lấy keo sơn?
Hay là cợt vậy xem lòng thử
Sơn nhựa có màu mới cơ-zuyên"

T) TUYỆT VỌNG NÀNG THAN-TRÁCH SỐ-PHẬN, KỂ TÌNH THƯỞNG ÔNG

Tiết 79/889

"Ông Tơ sao khéo bạc đen?
Cho zuyên đằm-thắm ra zuyên bẽ-bàng
Khi sao lấy đá thử vàng
Giờ sao Bà Nguyệt phụ-phàng chẳng thưởng?"

893

Bà Nguyệt ông Tơ khéo lạ zường
Thương người sao chẳng trót lòng thương
Hay là còn hỏi công xe chỉ
Nên để zuyên nầy mối zở-zang

Tiết 80/897

"Khi sao lửa bén mùi hương
Giờ sao tủi phận thẹn hường nữa mà?
Cũng là tội báo oan-gia
Nợ đời ai để cho ta trả đời
Có đêm mơ-tưởng hồn mai
Bên mình thấp-thoáng như ai bạn cùng"

903 "*Phảng-phất năm canh một giấc mòng*
Mơ-màng zường thấy bạn chơi cùng
Người đâu giểu ngặt ta chi thế?
Cơn nhắp chiêm-bao, tỉnh lại không"

Tiết 81/907 Có đêm trông ngọn đèn chong
Thấy hoa mà những thẹn lòng với hoa

909 *Yêu hoa nghĩ muốn thoả sau xưa*
Trông thấy hoa đèn thẹn với hoa
Hoa cũ buồn đâu hoa vắng mặt
Hoa nầy mượn bóng để chơi mà

Tiết 82/913 "Thương Ai thương mãi thế mà
Người xa-xôi mặt biết là có hay?"

915 *"Thầm mong trộm nhớ bấy-lâu nay*
Người ở xa-xôi biết có hay?
Hay có biết lòng hay chẳng biết?
Biết chăng chẳng biết, mặc lòng mầy!"

Tiết 83/919 "Vì chàng lỡ gió làng mây
Zuyên ta ai để nợ nầy cho ai
Chẳng qua trăm sự tại Trời
Ai chơi bỏ vắng zuyên Người tới nay"

923 *"Đầu xanh chẳng biết tội chi đây*
Con Tạo sao cầm-bắt tới nay?
Bắt, có người tha, Người lại với
Với Người lại thấy có zuyên nầy"

Tiết 84/927 "Lên trời mong bước thang mây
Hỏi ông Bắc-đẩu sự nầy bởi đâu?
Sông Ngân ai cất nhịp cầu?
Để cho Chức-nữ chịu sầu Ngưu-lang"

931 *Một nhịp cầu kia vẫn bắc ngang*
"Việc chi Chức-nữ nhớ Ngưu-lang?
Hay là lầm-lỗi điều chi đó?
Bắt-buộc đôi đường đứng nhớ thương"

Tiết 85/935 "Zuyên nầy trước đã zở-zang
Thì xin giữ lấy với CHÀNG zuyên sau"

937 *"Trót đã zuyên nầy zở-zang nhau*
Xin giữ với CHÀNG chút nghĩa sau
Cá-nước zuyên may ra lại gặp
Nghĩa sau zành lại trả ơn sâu"

U) VĨNH-BIỆT NÀNG, NHỪNG ÔNG VẪN MONG ĐƯỢC ÂN-XÁ VÀ TÁI-NGỘ

Tiết 86/941 "Nọ lòng ta để cho nhau
Thôi đừng thử lửa mà đau lòng vàng"

943 *"May rủi đã dành phận nhỏ-nhàng*
Thôi đừng thử lửa nữa đau vàng!
Kiếp nầy thôi thế là thôi nhé!
Kiếp khác ru là có thấy NÀNG!"

Tiết 87/947 "Ngán vì Con Tạo khôn lường
Trăng thường tròn khuyết, nước thường đầy vơi
Đá vàng còn đổ bồ-hôi
Sông còn có khúc, huống người ru! EM!
Trông qua đời trước mà xem
TIÊU HÀ hệ-ngục, chẳng hiềm chi ai!
Khỏi vòng rồi lại ra người
Cầm quyền-cân nước tiếng đời đồn xa"

955 *"Họ TIÊU khỏi trói lại vinh-hoa*
Sự ấy treo gương thật chẳng xa
Mới biết anh-hùng thì có lúc
Người xưa còn có huống chi TA"

Tiết 88/959 "Lội-zanh đeo lấy làm hoa
Đã vào cuộc ấy biết là có không"

961 *"Một cuộc lợi-zanh đã đứng trong*
Biết ai là có biết ai không
Có không ai có thì ai biết
Ai biết thì ta mới khỏi vòng"

Tiết 89/965 "Đố ai trốn-tránh khỏi vòng
Người ngoài đừng thấy người trong thầm-thì
Bỉ thôi Thái lại có khi
Chớ lời thành bại khen chê anh-hùng"

969 *Thua được xưa nay mấy mặt không*
Chớ lời bàn-bạc mỉa anh-hùng
Anh-hùng có lúc không thua được
(Nhà lại tùng zịch phải nấu công) ?

Tiết 90/973 "Zù sao cũng chẳng sờn lòng
Chôn chân quyết đứng giữa zòng trơ-trơ"

975 *"Mặc sức sóng giỗi mặc gió xô*
Giữa dòng quyết đứng đá trơ-trơ
Đứng trơ vững chẳng zời lòng đá
Muôn thuở NHÀ VÀNG cậy chống-che"

Tiết 91/979 "Nắng nồng rồi lại gặp mưa
Nhà linh mát mặt, ơn VUA có ngày"

981 *Khuyên ai gắng sức chịu chua-cay*
Móc ngọt ơn VUA rưới có ngày
Lộc nước zồi-zào mong mở mặt
Mặt nầy lại gặp hội rồng mây

Tiết 92/985 "Chim lồng cất bổng cánh bay
Ngựa quen đường cũ, ta thì thấy ta"

987 *"Quen đường vó kí ruổi về nhà*
Như thế thì Trời chẳng phụ ta
Ta thấy giang-sơn mừng mở mặt
Mặt hoa rồi lại thoả chơi hoa"

V) CŨNG MONG ÂN XÁ, NHƯNG NÀNG TUYỆT VỌNG VÀ BÀY TÌNH THƯỞNG XÓT

Tiết 93/991 " Ngậm-ngùi trót chẳng vì hoa
Nghĩ vào đau ruột, nói ra thẹn lời
Một ngày là nghĩa, MÌNH ôi!
Huống chi năm sáu năm trời với nhau
Tiếng loan vắng phượng bấy-lâu
Bướm buồn ngại bắt, hoa đau biếng cười"

997 *"Thắc-mắc năm canh những ngồi zài*
Buồn không bướm bắt ít hoa cười

Mơ-màng đôi ngả sầu đòi đoạn
Đòi đoạn sầu riêng đeo bấy ôi!

Tiết 94/1001 "Nghĩ ta làm lỡ zuyên Người
Zuyên Người đã biết, phận Người thế thôi
Tuy rằng may rủi tại Trời
Cảm thương Mình ở nước đời với ai
Từ ngày ăn miếng trầu Người
Cắn răng chịu những tiếng đầy tiếng vơi
Ta vui Người cũng vui lây
Ta buồn MÌNH cũng buồn thay là buồn
Đã thề sông cạn đá mòn
1010 Hãy còn trăng bạc, hãy còn đấy đây
Mong cho hoa chắp cỗi nầy
Cho cam lòng chịu đắng cay với CHÀNG"
1013 *"Tóc thề một mối trót đa-mang*
Biết mấy chua cay chịu với CHÀNG
Chàng rắp xông hương nồng mặt phấn
Cho thơm zuyên mới thoả lòng thương"

Tiết 95/1017 "Mong cho áo gấm đi đường
Cho phu lòng thuở xông hương mịt-mù"
1019 *"Quen đào quyến liễu bấy-nhiêu thu*
Đi cậy zuyên Trời bóng mịt-mù
Ví có bắc thang lên hỏi được
Zuyên ta còn để thế nầy ru?"

Tiết 96/1023 "Chẳng hay cớn-cớ vì đâu
Chưa vui sum-họp, đã sầu chia-phôi
Người thì chăn gối lẻ-loi
Người thì khóc đứng khóc ngồi băn-khoăn
Chém cha cái nợ phong-trần!
Chẳng vay mà trả, cực thân thế nầy!"
1029 *"Độc-địa làm chi chút bụi bay*
Trơ-trơ chi lắm khổ thân nầy
Thân nầy trừu sạch lâng-lâng bụi
Trông thấy trời xanh cũng có ngày

Tiết 97/1033

Cung trăng chịu gánh sầu đầy
MÌNH chua-xót ruột, TA cay-đắng lòng
Bấy-giờ phượng đã lìa hồng
Kể làm sao xiết nghìn trùng ái-ân
Thân sao bạc-bẻo bấy thân?
Hoa xuân lây với ong xuân thẩn-thờ
Phận sao phận mỏng như tờ?
Đá-vàng trúc-đổ, mây-mưa tan-tành
Son phai phấn lạt đã đành
Thôi thôi tình đãứt tình từ đây!
Căn-zuyên biết có ngần nầy
Thôi thì chim cá tan bầy thì thôi!
Đau lòng kẻ ngược người xuôi
Thương nhau ta phải có lời giã nhau
Chạnh niềm càng nói càng đau
Càng sa nước mắt, càng zàu con ngươi
Thà là một thác cho rồi
Chẳng thà li-biệt một người một phương
May ra hết nợ đoạn-trường
Mặt nầy chẳng thấy mặt CHÀNG thì không
Kiếp nầy vì nợ chưa xong
Thì xin kiếp khác tính chồng trả cho"

"Đau-đớn vì CHÀNG lại hẹn-hò
Trối-trăng mới giã gửi sang cho
Cho người ngoan biết đừng năn-nỉ
Năn-nỉ rằng Ta phụ nghĩa xưa"

X) LỜI ÔNG CẢM TẠ NÀNG VÀ CHUNG KẾT

Tiết 98/1059

"Ngậm-ngùi nhớ nghĩa ngày xưa
Sông Ngân biết tát bao-giờ cho vơi
Vậy nên mượn giấy thay lời
Gọi là trả chút nghĩa Người trước sau
Xem thơ ngẫm-nghĩ gót-đầu
MÌNH thì nghĩ đó, TA hầu biết sao?
Mai sau ví ở thế nào
Zưới zày có đất, trên cao có trời
Tạ lòng gửi bấy-nhiêu lời
Khóc đưa cho thấu đến người tri-âm

Ngâm thôi nhắp gói tỉnh cầm
Ai ôi giữ lấy trăm năm chữ ĐỒNG "

1071 *Trước sau mọi nỗi trả ơn lòng*
Xin nhớ lấy cho một chữ ĐỒNG
Đồng tịch đồng sàng lời ước-nguyện
Trăm năm còn có chút chi không?

Tiết 99/1075 Ngồi buồn nghĩ mối nợ lòng
Trả còn chưa chóng nấu-nung gan vàng
Nôm-na tay thảo một chương
Lựa lời chắp-chảnh ĐOẠN TRƯỜNG TÂN THANH
Đoái xem xin hượm nói hành
Người ta thì cũng có tình như ai

1081 *Đã sinh cái kiếp ở người đời*
Ai cũng như ai chẳng một ai
Ai có tình ai ai mới biết
Biết mình xin lại xét cho người

Tiết 100/1085 Tức mình mới thở ra hơi
Sự mình mình biết, đọc chơi đỡ buồn
Trời còn thì nghĩa NGƯỜI còn
Xuân-xanh xanh mãi như non chẳng già

1089 *Xuân đi xuân lại lại xuân qua*
Xuân với non nầy mãi chẳng già
Xuân chẳng riêng ai, ai cũng có
Có xuân lại có thuở vinh-hoa

LÊ-THỊ TỰ-TÌNH KHÚC hết

==========

(Tổng cộng 1092 về gồm: 408 về thất-ngôn và 342 câu lục-bát)

Ngâm thôi nhắp gói tỉnh cầm
Ai ôi giữ lấy trăm năm chữ ĐỒNG "

1071 *Trước sau mọi nỗi trả ơn lòng*
Xin nhớ lấy cho một chữ ĐỒNG
Đồng tịch đồng sàng lời ước-nguyện
Trăm năm còn có chút chi không?

Tiết 99/1075 Ngồi buồn nghĩ mối nợ lòng
Trả còn chùa chóng nấu-nung gan vàng
Nôm-na tay thảo một chương
Lựa lời chấp-chảnh ĐOẠN TRƯỜNG TÂN THANH
Đoái xem xin hượm nói hành
Người ta thì cũng có tình như ai

1081 *Đã sinh cái kiếp ở người đời*
Ai cũng như ai chẳng một ai
Ai có tình ai ai mới biết
Biết mình xin lại xét cho người

Tiết 100/1085 Tức mình mới thở ra hơi
Sự mình mình biết, đọc chơi đỡ buồn
Trời còn thì nghĩa NGƯỜI còn
Xuân-xanh xanh mãi như non chẳng già

1089 *Xuân đi xuân lại lại xuân qua*
Xuân với non nầy mãi chẳng già
Xuân chẳng riêng ai, ai cũng có
Có xuân lại có thuở vinh-hoa

LÊ-THỊ TỰ-TÌNH KHÚC hết
==========

(*Tổng cộng 1092 về gồm: 408 về thất-ngôn và 342 câu lục-bát*)